

mászva ma már docensként vezeti a karmesterképző tanszakot.

– A művészeti vezetés és a vendégkarmesterként való fellépések mellett a tanári hivatás is rendkívül fontos számomra. Sokakkal ellentétben én hiszem, hogy a dirigálás technikai része hatásosan tanítható, s hogy a zenekarral szemben etikátlan dolog enélkül a tudás nélkül vezényelni. – Gál Tamás bízik abban, hogy az új művészeti vezető kezei alatt felfrissül, új lendületet szerez a zenekar, ugyanakkor örömmel töltene el, ha azok az értékek, amelyek az eddigi közös munkájukat jellemezték, továbbra is megmaradnának. – Biztos vagyok benne, hogy jobb együttést adok át az utódomnak, mint amilyet átvettem annak ide-

jén – mondta, majd hozzáfűzte: egy zenekar intézményében a legfőbb érték a muzsikus. Az ő igyekezetén, tehetségén és kontrollján múlik minden a színpadon.

Ez a zenekar létének egyharmadát az én vezetésem alatt élte meg, és nyugodtan elmondhatom, hogy a MÁV méltán lehet büszke az együttesére, amely impulzív karmesteri irányítás alatt bármikor képes világszínvonalon teljesíteni. – Mint kiderült, Gál Tamás a művészeti vezető posztjára pályázók jelentős részét tanította, tehetségüket és rátermettségüket elismeri. Saját karrierjének további alakulásáról azt mondta: leginkább állandó, saját zenekarral szeret dolgozni, és bíz benne, hogy a vendégfellépéseken túl előbb-utóbb meg-

találja a helyét egy együttes élén. – Igaz, hogy komoly és ismétlődő nemzetközi kapcsolatokra tettem szert az utóbbi években, és ez a jövő szempontjából megnyugtató számomra, de nyitottan várom azokat a lehetőségeket, ahol vezető karmesterként a színvonalas és igényes munka, és egyúttal a jó emberi kapcsolatokkal komoly művészi értékeket lehet létrehozni. Remélem a MÁV szimfonikus Zenekarral a jövőben is megmarad a kitűnő emberi és szakmai kapcsolat, és abban hiszek, hogy nemsokára egy új együttes élén – ez lehet akár itthon, akár külföldön – az elmúlt húsz évhez hasonló értékes szakmai munkát végezhetek – tette hozzá Gál Tamás.

Bilkei Éva

Szimfonikus Körkép a Művészetek Palotájában 2008-ban is

Ahogy egy autót, vagy egy villamost kipróbálnak, a Bartók Béla Nemzeti Hangversenytermet is be kellett járni. 2005 elején volt a próbauzem. Meg kellett tapasztalni az akusztikai viszonyokat, a közönségmozgatást, a színpad lehetőségeit. A Művészetek Palotája ehhez segítségül hívta valamennyi magyar zenekart – így született az évente jelentkező Magyar Szimfonikus Körkép. Fenyő Gábor, a Művészetek Palotája zenei tanácsadója, a sorozat szerkesztője

– Amikor lezajlott ez a rengeteg hangverseny, visszatekintve rácsodálkoztunk, hogy milyen érdekes, egymás mellett, egymás után hallhattuk szinte az egész magyar zenei életet! Létrejött egy körkép. Láttuk, hogy ez milyen jó volt, s vezérigazgatónk, Kiss Imre javasolta, hogy ismételjük meg, de előre megfontolt szándékkal! Ez történt 2006-ban és a tavalyi sorozat sikerén felbuzdulva 2007-ben is, s már szervezzük a 2008-ast. Úgy látjuk, hogy ez egy olyan fajta kezdeményezés, amit folytatni lehet és amiben még rengeteg tartalék van. Minden olyan zenekar felléphet a Szimfonikus Körképben, amelyik a Szimfonikus Zenekarok Szövetségének tagja. Ez alól van azért kivétel, például a Budapesti Vonósok, amely nem tag, mégis kérték, hogy hadd vegyenek részt. Ezt a ház megfontolta – egy olyan színfolt, amelyik ezt az összképet gazdagítja, egy olyan együttes, amelyik a magyar zenei életnek évtizedek óta meghatározó szereplője – miért ne? Úgyhogy elfogadtuk a kérést.

– A Liszt Ferenc Kamarazenekar miért nem?

– Mert eddig nem kérték. Elég hosszú ideig nem jelentek meg nálunk, aztán lassan mégiscsak. Idén sorozatosan adnak koncerteket és hogyha ők megkeresnék a házat, hogy szeretnének részt venni a Körképben, biztos, hogy nem zárkoznánk el előle. Az idei Szimfonikus Körképnek 15 résztvevője volt, jövőre ez a szám bővül a Nemzeti Filharmonikusokkal. Ők benne voltak az első évben, de idén nem, mert részben nem voltak itthon, részben nem volt olyan műsoruk, ami a Körképbe illett volna. A Magyar Telekom Zenekarnak is ebben az időben volt egy nagy amerikai turnéja. A jövő évben pedig azért nincsenek benne, mert nem lehet tudni, hogy hogyan alakul a sorsuk. Én optimista vagyok, remélem, hogy még benne lesznek. Első alkalommal minden együttes egy kicsit felhúzott szemöldökkel vette tudomásul, hogy mindenki műsorában szerepeljen egy kortárs magyar mű. Kis vitát is okozott, hogy kit tekin-

tünk kortársnak. Akkor azt mondtuk, tekintsük azokat annak, akik a szerzői jogi törvény szempontjából védettség alatt állnak. Tehát vagy élnek, vagy a haláluk óta nem telt el több, mint 70 év. Idén szűkítettük a kört és ez az időhatár 50 év lett. Tehát Kodály még belefér, Weiner Leó

belefér, Bartók már nem. Amikor végignézttem az előzetes műsorterveken, egész komoly kutatómunka nyomát véltem felfedezni és hihetetlen örömet éreztem annak a sokszínűségnek láttán, amit tapasztalhattunk. Nagyon fontosnak tartom, hogy volt két ősbemutató.

– *Egyik a Pécsiek koncertjéhez kötődik, Hamar Zsolt műve, a másik a Debreceniek felkérésére született Kovács Zoltán darab.*

– Erre eddig nem volt példa. A másik nagyon jó dolog, hogy az aktuális évfordulóról igyekeztek megemlékezni az együttesek. Elhangzott például egy Veress Sándor mű, születésének 100. évfordulójára, voltak Kodályra emlékező darabok. Én őszintén csodáltam a hozzám különösen közel álló MÁV Szimfonikus Zenekart, hogy kibányászták a feledés homályából azt a különleges művet, amit Kodály tanítványai írtak a mester 80. születésnapjára. Nagyon érdekes darab. Ránki György születésének 100. évfordulójára is elhangzott a szerző egy műve.

A XX. sz. utolsó harmadában született daraboknak azért örültem, mert ezt a kort nagyon szeretjük elfelejteni manapság. Tudjuk, ez az a bizonyos negyven év, amire a rendszerváltás pontot tett. Jó, hogy pártirányítás volt a művészetben is, de biztos születtek azért jó művek! Ezért tartom nagyon fontosnak, hogy a Szent István Zenekar előkeresett egy olyan művet, ami abban az időben óriási revelációként hatott: Szervánszky Endre: Hat zenekari darab c. művéről van szó. Évtizedek óta nem játszották, pedig remek darab. Olyan jó volt hallani! Megjelent a programban a mai magyar avantgárd is. Elhangzott egy Tihanyi László mű. Nagy hangversenyteremben nagyon régen nem játszottak tőle. A modern zenei fesztiválokon természetesen igen, de az azért más. Itt Sztravinszkijjal és Kodállal együtt, előkelő környezetben hangzott el darabja és nagy sikere volt. Dubrovaynak is nagyon örültünk és a fiatal generációhoz tartozó Kovács Zoltánnak két művét is hallhattuk!

Azt is megnéztem, kik a legtöbbet játszott zeneszerzők. Az első helyen Petrovics Emil áll három művel. Aztán következik Weiner Leó és Kovács Zoltán két-két darabban. Az is újdonság, hogy

több zenekar sajátos szellemi vezérfonal alapján állította össze műsorát. A Győriek egy farsangi műsort hoztak, a Dohnányi zenekar merete vállalni, hogy korunk zenéjének a könnyűzene felé kacsintó rétegéből válasszanak. Emellett előadtak egy nagyszerű, csupa humor Vajda János darabot is. A Danubia zenekar spanyolos műsort hozott. A legtöbb programon az látszott, hogy szellemi erőfeszítés és fantázia van mögötte. Ez az egyik újdonság. A másik az, hogy sokkal nagyobb visszhangja volt a koncerteknek, mint előző években. A Muzsikában két nagyon részletes és szakszerű értékelő cikk jelent meg, amely a vidéki zenekarok produkcióit egytől egyig végigvette. Saját újságunkról nem is beszélve – bár a Zenekartól megszoktuk, hogy nagyon figyel a dolgokat. A Magyar Rádió Új Zenei Újságjában – amelyről jól tudjuk, hogy a témák bőségével küszködnek és az a gond, hogy mit hagyjanak ki – nagyon komoly recenziók hangzottak el és riportok, nagyon nagy súllyal foglalkoztak a Körképpel. Az internetes zenei újságok is végigkövették a sorozatot. Az nagyon nagy változás, hogy országos súllyal bíró médiumok folyamatosan hírt adtak a Körképről.

– *Egész biztos, hogy minden zenekar életében nagy esemény az ország első hangversenytermében játszani. Lassan kész a jövő évi műsor.*

– Június közepéig várjuk a programtervet a zenekar vezetőitől. Szeretnénk, hogy ugyanilyen sokszínű legyen a Körkép jövőre is. Az eddig leadott műsortervekben két ősbemutató is szerepel. Ez olyan jó dolog! Az egyik Madarász Iván II. zongoraversenyének ősbemutatója, Jandó Jenő fogja játszani, Medveczky Ádám vezényletével. A Dohnányi zenekar egy eddig talán ismeretlen szerző, Pánczél Tamás zongoraversenyét mutatja be.

A Budapesti Filharmónia Társaság Zenekar Hidas Frigyesre fog emlékezni az ő kúrtversenyének előadásával.

A Nemzeti Filharmonikusok nagy örömkre visszatér a sorozatba egy olyan különlegességgel, mint Dukay Barnabás: Szimfóniák az éjféli naphoz c. műve. Mindezt egy Beethoven és egy Csajkovszkij mű társaságában fogják előadni. Ha a közönségnek csak a fele azt mondja a kortárs magyar darabra, hogy jó, ez érde-

kes! – akkor már nagyon jót tettünk a magyar zenei életnek.

– *Kicsit sűrű volt talán az idei Körkép, nagyon gyorsan követték egymást a koncertek.*

– Nagyon sűrű volt, előfordult, hogy három-négy nap egymás után voltak hangversenyek. Be kellett látnunk, hogyha vannak is Budapesten olyan hallgatók, akik nem csak a nagy nevekre hajtanak, hanem szívesen meghallgatnak egy jó és szép műsort is, ők sem jönnek el négy nap egymás után, ezt senkitől nem lehet várni. Jövőre ezen változtatunk, egész első félévre széthúzva lesznek a koncertek. A jelenlegi állás szerint az első január 10-én, az utolsó pedig június 25-én.

– *Nem kérdés, hogy a Művészetek Palotája nagyon fontos szerepet tölt be a magyar zenei élet megpezsztítésében. Nem terveznek hasonló jellegű sorozatot a kamarazenei együttesek számára? Mondjunk egy Vonósnégyes Körképet a Fesztivál színházban?*

– De igen, a gondolattal foglalkozunk. Amikor a ház elindult, nagyon komolyan beszélünk róla, hogy ezzel is elindulunk rögtön. De aztán az élet úgy hozta, hogy nem lehetett mindent megcsinálni egyszerre. Hozzátartozik a dologhoz, hogy a Fesztivál színház nagyon túlterhelt. Az év 100 napján a Táncszínházé. Ezen kívül csak ott lehetnek a kamaraooperák, jazz rendezvények, ifjúsági rendezvények, így aztán nagyon kevés szabad dátum van. A másik probléma pedig, hogy az akusztikája az ilyen intim zenei műfaj megszólaltatására nem igazán alkalmas. Készült is egy berendezés, aminek az lenne a rendeltetése, hogy hangversenyszerű hangzássá alakítsa át a színpadot, de ez a nagyon jó szándékkal megtervezett és létrehozott berendezés nem vált be. Fizikailag nagyon nehéz felállítani. A szándék megvan, előbb-utóbb valamilyen megoldást találunk erre.

Visszatérve a Körképre, már csak egy dolog: az utólagos kiértékelésben csak egy helyen támadt hiányérzetünk. Arra gondoltunk, milyen jó lenne, ha a zenekarok hallhatnák egymást! Ha a másik produkcióját összehasonlíthatnák a sajátjukkal. Ha tud valaki ötletet mondani erre, hogy ezt hogyan lehet megvalósítani, örömmel elfogadnánk. *Szóke Cecília*